

ВИСНОВОК

**про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів
дисертації Бурдоля Вадима В'ячеславовича на тему
«Застосування заходів забезпечення безпеки у кримінальному провадженні»,
поданої на здобуття наукового ступеня доктора філософії
в галузі знань 08 ПРАВО
за спеціальністю 081 ПРАВО**

На засіданні кафедри права за участі: голови засідання – завідувача кафедри, д.ю.н., професора В. І. Павликівського; секретаря засідання – провідного інженера Т. М. Лазаревої; д.ю.н., професора А. Х. Степанюка, д.ю.н. професора Н. Є. Філіпенко, к.ю.н, доцента, професора кафедри права С. Ю. Лукашевича, к.ю.н, доцента, професора кафедри права М. І. Фіалки, д.ю.н., доцента, професора кафедри права Ю.Б. Данильченка, к.ю.н., старшого наукового співробітника А. Є. Голубова, к.ю.н., доцента А. О. Гордеюк, к.ю.н., доцента С. Ф. Гуцу, к.ю.н, доцента Г. Ю. Каніщева, к.ю.н, старшого дослідника, доцента кафедри права В. Р. Остропільця, к.ю.н, доцента А. М. Стебелєва, к.ю.н, доцента Н. А. Федосенко, д-ра філософії (PhD), доцента кафедри права І. Ю. Тур, завідувача відділом аспірантури та докторантури, к.філ.н, доцента В. Б. Селевка, , к.ю.н., ст.викл. О. О. Андрєєвої, к.ю.н., ст.викл. К. Є. Шевелева, асистента В. М. Турської, старшого лаборанта В. Л. Ємця (серед присутніх фахівців ХАІ – 4 д.ю.н., 12 к.ю.н. та 1 д-р філософії (PhD), в галузі 08 Право), відбулася публічна презентація дисертаційної роботи Бурдоля Вадима В'ячеславовича на тему «Застосування заходів забезпечення безпеки у кримінальному провадженні».

На підставі обговорення змісту презентації дисертаційної роботи, ухвалено висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації (результати голосування – одноголосно).

1. Актуальність теми дослідження. Конституція України у ст. 3 проголосила людину, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпеку найвищою соціальною цінністю. Відповідно до Основного Закону утвердження і забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави, що визначає пріоритетність її завдань та виступає однією з умов розбудови України як демократичної, соціальної та правової держави. Ці нормативні положення покладають на органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадових осіб відповідні обов'язки, зокрема в частині гарантування та охорони життя і здоров'я, честі і гідності, недоторканності і безпеки людини у будь-якій сфері суспільного т життя. Це повною мірою стосується і сфери кримінального судочинства.

Зокрема, серед основних завдань кримінального провадження виділено завдання з охорони прав, свобод та законних інтересів його учасників. Його реалізація відбувається завдяки імплементації у зміст нормативно-правового регулювання кримінального провадження положень основних міжнародно-

правових актів з прав людини, відображення окремих положень у засадах кримінального провадження, а також у відповідних процесуальних інститутах, уведено в кримінальне провадження процесуальних гарантій, зокрема й таких як судовий контроль. Все це створює передумови як для реалізації під час кримінального провадження відповідного завдання, так і забезпечення здійснення у ньому положень ст. 3 Конституції України.

Однією із важливих гарантій прав учасників кримінального провадження, а також окремим інститутом кримінального процесуального права є здійснення правоохоронними органами правових, організаційно-технічних та інших заходів, спрямованих на захист життя, житла, здоров'я та майна цих осіб від протиправних посягань, з метою створення необхідних умов для належного відправлення правосуддя. У цьому контексті науковий інтерес представляють питання реалізації, в кримінальному провадженні уповноваженими державними органами, їх посадовими особами дій щодо забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві. Правовому регулюванню вказаного питання присвячені як окремі статті чинного КПК України, так і Закону України «Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві», а також низки підзаконних нормативно-правових актів. Дослідженню цієї проблематики присвячені праці науковців та практиків, зокрема Г. І. Глобенко, І. В. Гловюка, О. В. Горбачової, О. В. Бардацької, О. В. Ільченко, В. В. Касько, Г. В. Коновалова, М. І. Копетюк, В. В. Котова, О. О. Кметь, М. В. Ноздренко, А. М. Орлеана, Т. І. Присяжнюк О. І. Ромців. Також опрацьовано та видано окремі методичні рекомендації з означеної проблематики.

Однак, як засвідчує проведений аналіз нормативно-правових актів у цій сфері, у тому числі і міжнародних, узагальнення праць науковців, а також правозастосовної практики, у тому числі статистичних даних Офісу Генерального прокурора щодо практики застосування ст. 380 КК України (Невжиття заходів безпеки щодо осіб, взятих під захист), досліджуваний інститут кримінального процесуального права, а також регламентована ним діяльність з застосування заходів забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві, потребують свого удосконалення, а відповідна нормативна основа свого оновлення.

Також можна зазначити, що наявні наукові праці предметом наукового дослідження переважно мають чинний порядок та особливості застосування вказаних заходів забезпечення безпеки в аспекті його регламентації Законом України «Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві». При цьому власне процесуальний порядок, підстави та умови їх застосування, а також окремі заходи, передбачені новим КПК України, частково залишаються поза увагою науковців, що не сприяє формуванню змістовного уявлення про характер та особливості реалізації відповідних норм та застосуванню визначених законом заходів забезпечення безпеки під час кримінального провадження. До того ж досліджуючи питання регулювання цього інституту в праві інших країн або на рівні відповідних міжнародно-правових актів, приміром, у Рекомендації Rec (2005) 9 Комітету Міністрів Ради Європи державам-членам щодо захисту свідків та осіб, які співпрацюють з правосуддям, вчені та практики

не завжди забезпечують опрацювання відповідних пропозицій та рекомендацій щодо вдосконалення нормативної основи вказаного інституту та практики його реалізації. Існують також певні колізії між положеннями КПК України та Законом України «Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві», які потребують свого вирішення.

Тому одним із пріоритетних завдань сучасної юридичної науки є розроблення наукових та практичних рекомендацій щодо визначення сутності, процесуальних форм та порядку забезпечення безпеки учасників кримінального судочинства та шляхів його удосконалення. На актуальність і наукову новизну та практичне значення цієї тематики вказує також відсутність комплексних монографічних наукових напрацювань з дослідження особливостей реалізації заходів забезпечення безпеки учасників кримінального провадження, які б враховували сучасні напрацювання науки кримінального процесу, а також міжнародні стандарти та практики з означеного питання. У своїй сукупності наведені фактори вказують на недостатній рівень розробленості вказаної наукової проблеми та свідчать про актуальність обраної теми дисертаційного дослідження.

2. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Дисертаційне дослідження виконувалось відповідно до плану НДР Національного аерокосмічного університету ім. М.Є. Жуковського «ХАІ» та відповідає Стратегії розвитку системи правосуддя та конституційного судочинства на 2021-2023 рр., схваленої Указом Президента України від 11.06.2021 №231/2021.

3. Наукова новизна отриманих результатів.

1. Обґрунтовано, що безпека особи та її забезпечення слід вважати самостійним завданням та окремою засадою у кримінальному провадженні, що відповідає та є способом реалізації конституційного положення, згідно з яким людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю;

2. Підтверджено відсутність правових або організаційних підстав для обмеження кола осіб–учасників кримінального судочинства, яким має бути гарантовано та забезпечено право на безпеку;

3. Аргументовано, що складна структура заходів забезпечення безпеки передбачає можливість їх розгорнутою класифікацією, як основи для опрацювання заходів щодо подальшого удосконалення інституту забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному провадженні;

4. Доведено, що забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному провадженні, виступає самостійним різновидом гарантій прав та свобод особи у кримінальному процесі;

4. Теоретичне та практичне значення результатів роботи.

Висновки та результати дослідження мають значення для кримінально-правової науки й практики, оскільки можуть бути використані:

- науково-дослідній діяльності — для подальшого опрацювання та вдосконалення науково-теоретичних питань сутності, змісту та процесуального

порядку забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному провадженні;

- правотворчій діяльності – при удосконаленні окремих положень чинного кримінального процесуального законодавства, пов'язаних з реалізацією особою права на забезпечення безпеки та процесуального порядку його реалізації при застосуванні заходів забезпечення безпеки осіб;

- правозастосовній діяльності – для підготовки методичних рекомендацій з питань забезпечення дізнавачами, слідчими, прокурорами, суддями безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному провадженні;

- освітньому процесі – при підготовці навчальних, методичних матеріалів, програм з навчальних дисциплін, передбачених освітніми програмами підготовки здобувачів вищої освіти за спеціальністю 081 «Право», а також розробки матеріалів для підвищення кваліфікації дізнавачів, слідчих, прокурорів, суддів.

5. Апробація/використання результатів дисертації.

Результати досліджень автора обговорювались на наступних конференціях:

1. Бурдоль В. В. Щодо співвідношення понять «власність», «майно» та «житло» при формуванні системи охорони прав особи у кримінальному судочинстві. Теоретичні питання юриспруденції і проблеми правозастосування: виклики ХХІ століття : тези доп. учасників ІХ Всеукр. наук.-практ. конф. (Харків, 7 черв. 2024 р.), С. 75-77.

2. Бурдоль В. В. Актуальність теми забезпечення безпеки учасників кримінального судочинства. Період трансформаційних процесів в світовій науці: задачі та виклики: збірник наукових праць з матеріалами ІІІ Міжнародної наукової конференції, м. Хмельницький, 12 липня, 2024 р. / Міжнародний центр наукових досліджень. Вінниця: ТОВ «УКРЛОГОС Груп, 2024. С. 42-44.

3. Бурдоль В. В. Інститут захисту свідків в кримінальному процесі. Проблеми та перспективи реалізації та впровадження міждисциплінарних наукових досягнень: збірник наукових праць з матеріалами VII Міжнародної наукової конференції, м. Миколаїв, 19 липня, 2024 р. / Міжнародний центр наукових досліджень. Вінниця: ТОВ «УКРЛОГОС Груп, 2024. С. 61–59.

4. Бурдоль В. В. Правовий режим та особливості правозастосування норм інституту забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві. Правова доктрина, правоутворення та правозастосування: проблеми зв'язку та шляхи розвитку : тези доп. учасників ІІ Всеукр. наук.-практ. конф. (Харків, 10 груд. 2024 р.), С. 78-81. <https://doi.org/10.71404/PPSS.2024.2.21>

5. Бурдоль В. В. Шляхи удосконалення інституту забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві. Актуальні дослідження правової та історичної науки : тези доп. учасників міжнар. наукової інтернет-конференції (12 березня 2025 р.) URL: https://www.lex-line.com.ua/?go=full_article&id=4111

6. Дотримання принципів академічної доброчесності

За результатами науково-технічної експертизи дисертація Бурдоль Вадима В'ячеславовича визнана оригінальною роботою, яка виконана самостійно і не містить елементів фальсифікації, компіляції, фабрикації, плагіату та запозичень.

Зміст основних розділів дисертації перевірено 22.04.2025 р. на наявність текстових запозичень в системі «UNICHECK», в порівнянні з файлами бібліотеки корпоративного облікового запису Національного аерокосмічного університету ім. М.Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». Текст рукопису дисертаційної роботи не містить ознак академічного шахрайства.

7. Перелік публікацій за темою дисертації із зазначенням особистого внеску здобувача.

За результатами дослідження опубліковано 5 наукові праць, у тому числі:

1. Бурдоль В. В. Поняття, сутність та значення забезпечення безпеки учасників кримінального судочинства. Вісник Пенітенціарної асоціації України. 2024. № 3. С. 50-59. DOI: <https://doi.org/10.34015/2523-4552.2024.3.05>

2. Бурдоль В. В. Нормативно-правове регулювання забезпечення безпеки учасників кримінального судочинства. Вісник Пенітенціарної асоціації України. 2024. № 2. С. 53-64. DOI: <https://doi.org/10.34015/2523-4552.2024.2.07>.

3. Бурдоль В. В. Об'єкти захисту під час забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві. Європейські перспективи. 2024. №4. С. 283-290. DOI: <https://doi.org/10.71404/EP.2024.4.40>

4. Бурдоль В. В. Поняття та система учасників (суб'єктів) кримінальної процесуальної діяльності з забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві. Наше право. 2025. № 1. С. 242–249. DOI: <https://doi.org/10.71404/NP.2025.1.37>

5. Бурдоль В. В. Процесуальний порядок застосування та скасування заходів безпеки під час кримінального провадження та шляхи його удосконалення. Право.UA. 2025 р., №1. С. 203–208. DOI: [DOI: <https://doi.org/10.71404/LAW.UA.2025.1.30>](https://doi.org/10.71404/LAW.UA.2025.1.30)

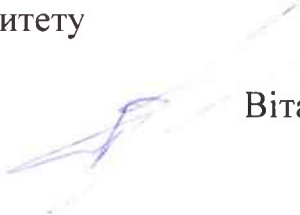
8. Висновок наукового керівника

Виконання індивідуального навчального плану, індивідуального плану наукової роботи, досягнення результатів навчання за відповідною освітньо-науковою програмою та написання дисертації Бурдолом Вадимом В'ячеславовичем – вважаю успішним. Дисертаційна робота є результатом самостійного дослідження, завершеною науковою працею, яка містить наукову новизну. Вона виконана на належному науковому рівні та відповідає встановленим вимогам до дисертацій докторів філософії, і може бути рекомендована до захисту, а її автор Бурдоль Вадим В'ячеславович, до присудження ступеня доктора філософії за спеціальністю D8 Право.

Вважаємо, що дисертаційна робота Бурдоля Вадима В'ячеславовича «Застосування заходів забезпечення безпеки у кримінальному провадженні», подана на здобуття наукового ступеня доктора філософії відповідає вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії (Постанова Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44). Відтак, може бути представлена до захисту в

разовій спеціалізованій вченій раді для присудження ступеня доктора філософії в галузі знань 08 Право за спеціальністю 081 Право.

Головуючий на засіданні
доктор юридичних наук,
професор, завідувач кафедри права
Національного аерокосмічного університету
ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

Віталій ПАВЛИКІВСЬКИЙ

Секретар на засіданні
провідний інженер кафедри права
Національного аерокосмічного університету
ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

Тетяна ЛАЗАРЕВА